

"Δουλεύουμε σ' ένα σκλαβοπάζαρο. Από που να αρχίσει και που να τελειώσει κανείς;"

"Η ανασφάλιστη εργασία βασιλεύει. Αλλοδαποί συνάδελφοι χωρίς χαρτιά δουλεύουν από το πρωί ως το βράδυ. Έλεγχοι έγιναν αλλά δεν διαπίστωσαν τίποτα... γελάμε με τους ελεγκτικούς μηχανισμούς που κρατάνε υποτίθεται στα χέρια τους την εργασιακή μας τύχη. Να τους χαιρόμαστε."

Μεσάνυχτα 22 Δεκεμβρίου 2008, η Κωνσταντίνα Κούνεβα γίνεται στόχος άγριας δολοφονικής επίθεσης με βιτριόλι επειδή διεκδίκησε μαχητικά τα πιο βασικά εργασιακά και κοινωνικά δικαιώματα για την ίδια και τις συναδέλφισσές της και αντιστάθηκε σε ένα δουλοκτητικό καθεστώς άκρατης εργοδοτικής ασυδοσίας και τρομοκρατίας.

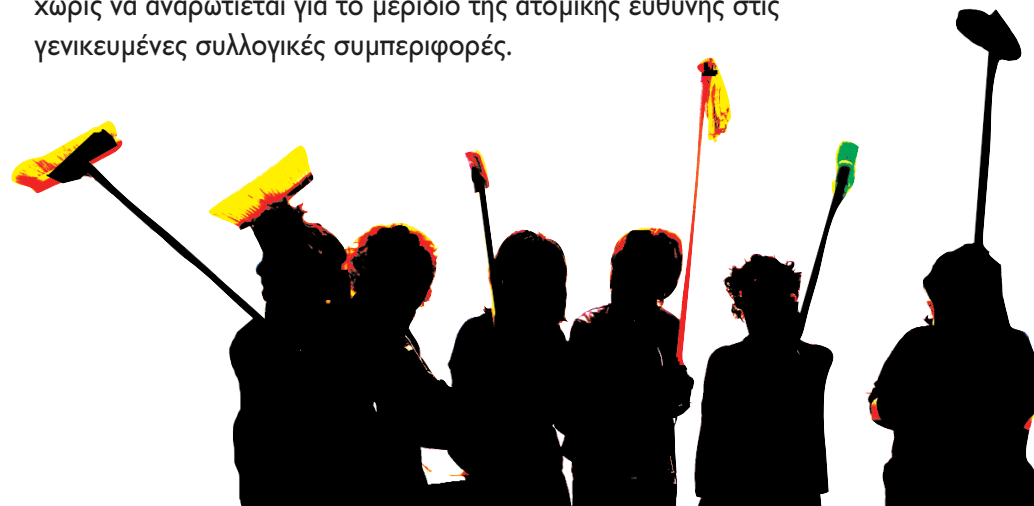
Τέσσερις μήνες μετά, και ενώ αυτή η θαρραλέα γυναίκα εξακολουθεί να δίνει τη μάχη της στον «Ευαγγελισμό», έχει αναπτυχθεί ένα ευρύ κίνημα αλληλεγγύης, που, εμπνεόμενο από τον ανυποχώρητο αγώνα της ίδιας και του σωματίου της, της Παναττικής Ένωσης Καθαριστριών και Οικιακού Προσωπικού (ΠΕΚΟΠ), ήδη καταγράφει τις πρώτες του νίκες, αφυπνίζοντας συνειδήσεις και προκαλώντας τα πρώτα ρήγματα στο τείχος της σιωπής που περιβάλλει τη ζοφερή πραγματικότητα των νέων εργασιακών σχέσεων. Αλήθειες καλά κρυμμένες βγαίνουν στην επιφάνεια, λέξεις όπως επισφάλεια και υπερεκμετάλλευση αποκτούν περιεχόμενο, για να περιγράψουν τις συστηματικές παραβιάσεις της εργατικής νομοθεσίας και κάθε έννοιας κοινωνικού δικαίου – παραβιάσεις που αφορούν μια κρίσιμη μάζα εργατριών και εργατών και επεκτείνονται πλέον σε ένα ευρύτατο φάσμα της αγοράς εργασίας. Ταυτόχρονα αποκαλύπτονται άνθρωποι και μηχανισμοί που, στηριζόμενοι στην ανοχή και τη συγκάλυψη, όπλισαν το χέρι των δραστών.

Ο απολογισμός για τη συμβολή του κινήματος αλληλεγγύης είναι αναμφισβήτητα θετικός. Εξακολουθεί ωστόσο να παραμένει αόρατη μια κρίσιμη παράμετρος που προλείανε το έδαφος για την επιλογή της Κωνσταντίνας Κούνεβα ως «παραδειγματικού» θύματος: η παράμετρος του φύλου. Γιατί η Κωνσταντίνα δεν είναι μόνο μια καθαρίστρια που διεκδικεί να εργάζεται και όχι να υπηρετεί. Δεν είναι μόνο μια μετανάστρια που διεκδικεί να ζει με αξιοπρέπεια και όχι με σκυμμένο το κεφάλι. Δεν είναι μόνο μια συνδικαλίστρια που διεκδικεί αντί να συναλλάσσεται. Είναι μια γυναίκα που αμφισβήτησε τον «φυσικό» της ρόλο, διεκδικώντας με τόλμη τη δημόσια παρουσία της.

Είναι προφανές ότι η εγκληματική ενέργεια σε βάρος της Κωνσταντίνας Κούνεβα συνδέεται άρρηκτα με το γεγονός ότι ασκούσε ένα κατεξοχήν «γυναικείο» επάγγελμα. Θεωρούμενο προέκταση της άμισθης οικιακής εργασίας, το επάγγελμα της καθαρίστριας συνδέεται με τις υποτιθέμενες γυναικείες δεξιότητες και εξακολουθεί να αντιμετωπίζεται με τον ίδιο απαξιωτικό τρόπο τόσο στον ιδιωτικό όσο και στο δημόσιο χώρο.

Είναι επίσης προφανές ότι το καθεστώς δουλείας αφορά το σύνολο των εργαζομένων στην καθαριότητα_ περισσότερο ευάλωτες ωστόσο είναι οι μετανάστριες, που άλλωστε αποτελούν και την πλειονότητα των απασχολούμενων στον κλάδο. Γενικότερα, οι μετανάστες, υπό την ομηρία ενός συγκεκριμένου αριθμού ενσήμων ετησίως, που επιβάλλει η ελληνική μεταναστευτική πολιτική, εξαναγκάζονται να αποδέχονται απάνθρωπες εργασιακές συνθήκες. Η ακραία μάλιστα εκμετάλλευση της γυναικείας μεταναστευτικής εργασίας φτάνει συχνά στα όρια της κακοποίησης. Οι ίδιες οι γυναίκες που εργάζονται στον τομέα του καθαρισμού αποκαλύπτουν ότι το φαινόμενο της σεξουαλικής βίας όχι απλά ενδημεί στον εργασιακό τους χώρο, αλλά μπορεί και να αποτελεί μέσο συναλλαγής ανάμεσα στα στελέχη των οργανισμών, δημόσιων ή ιδιωτικών, και στις εργολαβικές εταιρείες που επιδιώκουν να αναλάβουν το έργο.

Παρίες, ακόμη και για τους άλλους εργαζόμενους, οι αόρατες αυτές γυναίκες, ενώ κάνουν μια τόσο σπουδαία και αναγκαία για την κοινωνία δουλειά, απαξιώνονται, λες και με κάποιο περίεργο τρόπο κολλάνε κάτι από τη βρομιά που καθαρίζουν. Πόσες και πόσοι αισθάνονται πραγματικά συνάδελφοι με αυτές τις γυναίκες που καλούνται όχι να εργαστούν, αλλά να «υπηρετήσουν» τους υπόλοιπους εργαζόμενους; Γίνεται λοιπόν αντιληπτό το μέγεθος της συνενοχής μιας κοινωνίας που εθίζεται να αντλεί οφέλη από την υπερεκμετάλλευση της γυναικείας, κατά κύριο λόγο μεταναστευτικής, εργασίας, χωρίς να αναρωτιέται για το μερίδιο της ατομικής ευθύνης στις γενικευμένες συλλογικές συμπεριφορές.

Στο δουλοκτητικό αυτό καθεστώς αντιστάθηκε η Κωνσταντίνα Κούνεβα. Στην εργοδοτική ασυδοσία, αλλά και στη συνένοχη κρατική αδιαφορία και τη βολική συνδικαλιστική ανοχή που την έκαναν δυνατή. Και κλήθηκε να πληρώσει το τίμημα για το θάρρος της να μπει μπροστά και να διεκδικήσει αυτή, μια μετανάστρια, στοιχειώδη εργασιακά δικαιώματα για την ίδια και τις συναδέλφισσές της. Με έκδηλες τις αρχαϊκές όσο και σεξιστικές αναφορές του, ο πρωτοφανής τρόπος της «τιμωρίας» της παραπέμπει σ' έναν σκοτεινό κόσμο ασύλληπτης αγριότητας, οι άγραφοι νόμοι του οποίου επιβάλλουν τον κυριολεκτικό αφανισμό του προσώπου και το πνίξιμο της φωνής εκείνης που τόλμησε να απειθαρχήσει, που είχε το κουράγιο να αμφισβητήσει την αορατότητα της ίδιας και των συναδέλφων της.

Αν η επίθεση εναντίον της Κωνσταντίνας Κούνεβα μας συγκλόνισε, η δύναμη ψυχής με την οποία αντιμετώπισε εξ αρχής την αδιανόητη περιπέτειά της μας γεμίζει αισιοδοξία. Το ελάχιστο χρέος προς τη θαυμαστή αυτή γυναίκα, που συνεχίζει να δίνει τη μάχη της στον «Ευαγγελισμό», είναι να απαιτήσουμε να αποκαλυφθούν άμεσα και να τιμωρηθούν οι φυσικοί και οι ηθικοί αυτουργοί της δολοφονικής επίθεσης εναντίον της και, αλληλέγγυες με τις γυναίκες του σωματίου της, να κάνουμε ό,τι περνά από το χέρι μας για να σπάσει η σιωπηρή κοινωνική συναίνεση που επιτρέπει τη διαιώνιση της απάνθρωπης εκμετάλλευσής τους. Ο δρόμος τους θα είναι μακρύς και δύσβατος. Αλλά το ξέρουν, και το υποδεικνύει με τη στάση της και τα λόγια της και η ίδια η Κωνσταντίνα, ότι οι αγώνες τους δεν πηγαίνουν χαμένοι.

Κι όπως κατόρθωσαν να μην είναι πια αόρατες, έτσι θα πετύχουν και να δοθεί ένα τέλος στις απαράδεκτες συνθήκες που συνιστούν σήμερα την εργασιακή τους καθημερινότητα.

"Επαιρναν τις κοπέλες και τις έκαναν πάσα από δω και αποκει. Μέσα στα αμαξοστάσια. Όταν εγώ πήγα εκεί αυτό ήταν...πώς να σας το πω! Κάτι σαν τρόπος ζωής και συμπεριφοράς, σαν καθεστώς...ειδικά αν έβλεπαν καμιά νοστιμούλα αλλοδαπή, της έκαναν τη ζωή κόλαση. Βλέπετε αυτές φοβούνταν περισσότερο από εμάς, είχαν και το φόβο της απέλασης."